

ANARCHISTICKÝ MĚSÍČNÍK

číslo 133

listopad 2019

vydává Nakladatelství Anarchistické federace
www.afed.cz // afed@afed.cz

DÍKY, ŽE MŮŽEM. JAKO FAKT?

Kdekdo asi narazil u příležitosti výročí 17. listopadu na kampaň nazvanou „Díky, že můžem“. Na webu kampaně čteme hesla o tom, že můžem „žít ve svobodě“ (záběry příslušníků předlistopadové policie v košilích a s obušky a bortící se berlínské zdi), že můžem „cestovat“ (záběry peruánského Machu Picchu a zřejmě nějaké tichomořské destinace), že můžem „říkat svůj názor“ (záběr demonstrace neonacistů a vyvěšené tibetské vlajky), „tvořit“ (záběr z koncertu a ateliéru), že můžem „volit“ (záběr z prostor České televize). **Šťastní ti, kteří opravdu můžou. A šťastní jsou asi i ti, kteří aspoň věří, že můžou.** Ostatní zřejmě přemýšlí, jestli je to míněno vážně, nebo kolem podobných propagací mýtu o znovunabyté svobodě procházejí bez povšimnutí, aby se nemuseli naštvat.

Na začátek je nutno říci, že až na několik zastydlých stalinistů všichni přivítali na konci roku 1989 pád vlády jedné strany. Vzhledem k tomu, že režim se zhroutil už téměř ve všech ostatních východoevropských satelitech bývalého Sovětského svazu, muselo chtít nechtít na řadu přijít i Československo. Ulice se zaplnily, byla to doba euforie, zadostiučinění a nadějí. Nepočítáme-li demonstraci ze 17. listopadu, kterou napadla policie, došlo k naprosto nekonfliktnímu předání moci. Po třiceti letech můžeme zhodnotit své naděje. Nemnozí děkují, že můžou. **Mnozí jsou frustrovaní z toho, co vše i přes ten propagandistický pláštík vlastně nemůžou.**

Několik jedinců děkuje, že můžou... že můžou být **miliardáři**, že můžou mít v područí zkorumpované politiky nebo vlastnit vlastní stranu, **že můžou mít nevidaná privilegia**, že můžou pobírat ohromné dotace z EU, že můžou dostávat výjimky při ničení životního prostředí a klimatu, že můžou mít zisk z chudoby nájemníků a lidí ve finanční nouzi, že můžou vlastnit média a rozhodovat tak o tom, jaké informace a v jaké podobě se k lidem dostanou, že můžou létat ve vlastním letadle, můžou žít v některém ze svých domů po celé planetě... Pokračovat by se dalo dlouho, jelikož privilegovaní dnešních dnů toho můžou opravdu velmi moc.

Pak jsou tu ti, kteří také můžou nemálo, cestovat do výše uvedených destinací, **říkat svůj názor, který se ale nebude přičít stávajícímu režimu**, i když třeba nadávají na estébáckou minulost premiéra. Často to jsou dobře situovaní podnikatelé, vyšší šarže na úradech a v korporacích, politici...

Co ale ten zbytek? **Co všichni ti neprivilegovaní dole?** Děkují za to, že často musí žít z ruky do huby? Děkují, že

žijí v permanentní sociální nejistotě? Děkují, že mohou kdykoli přijít o práci? Děkují, že musí dřít od nevidim do nevidim, aby pokryli základní potřeby? Děkují za akční slevy v supermarketech? Děkují za předražené nájmy? Děkují za ty statisíce případů exekucí? Děkují za možnost cestovat, když si musí propočítávat, na kolik je měsíčně vyjde jenom cesta do práce? Děkují za volby, když jim stejně nikdo nic jiného než kořistnický kapitalismus nenabízí? Děkují, že mohou říkat vlastní názor, když je nikdo neposlouchá? (Horší je to, pokud si za vlastním názorem chtějí organizovaně jít a odstranit kapitalismus, to pak spolu s anarchisty skončí na seznamu nebezpečných osob.) Děkují za to, že náplastí na jejich frustraci má být národní hrdost, rasismus a xenofobie? (Žel někteří se na tuto vějčku nechají snadno chytit. Nenávidět ty, co jsou na tom ještě hůř, jim ale ve skutečnosti k ničemu nepomůže.) Děkují za neuvěřitelné sociální nerovnosti ve společnosti? **Děkují za to, že několik lidí může vlastnit tolik, co zbytek populace?** Děkují, že mohou jejich děti studovat vysokou, když na školné nejsou peníze a na ostatní náklady si musí místo studia vydělávat po brigádách? A dalo by se dlouze a dlouze pokračovat.

O životě ve svobodě za posledních 30 let můžeme jako anarchisté a anarchistky vyprávět. Předlistopadoví fízlové vypadají oproti dnešním obrněným mlátičkám jako neškodní panáci. **Jen svou poslušností a absencí svědomí se v ničem neliší.** Sledování, odposlechy, razie, nezákonné perlustrace na demonstracích, bezdůvodné policejní násilí, zinscenované procesy... to nejsou vzpomínky na minulost, to je realita dneška. A tak díky, že můžeme mít pod policejní ochranou pochody neonacistů a antifašisté dostanou za vyučenou, že můžeme zachovat zisky uhlobaronů a ochráncům klimatu nasázet pokuty.

Díky, že můžeme tvořit... **když na to máme peníze.** Jinak smůla. Když potřebujete místo pro své projekty a tvorbu a obsadíte dlouhodobě nevyužívanou budovu, jako to bylo v případě pražské Kliniky, se zlou se potázete. A tak díky, že můžem mít ve městě prázdné budovy a zároveň lidi bez domova a umělce bez prostor. Díky, že můžem žít ve světě, kde **soukromé vlastnictví a generování zisku je víc než životy, zdraví a důstojnost lidí**, víc než budoucnost mladých lidí a příštích generací...

Díky, že můžem věřit pohádce o blahodárnosti kapitalismu a buržoazní demokracie. My jí ale nevěříme!